

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. november 17.
(OR. en)

14917/22

ENER 606
CLIMA 611
CONSUM 302
TRANS 720
AGRI 643
IND 484
ENV 1177
COMPET 916
FORETS 122

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. november 15.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 639 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK 2022. évi jelentés a 2020. évi megújulóenergia-célok teljesítéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 639 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 639 final

Brüsszel, 2022.11.15.
COM(2022) 639 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

2022. évi jelentés a 2020. évi megújulóenergia-célok teljesítéséről

1. BEVEZETÉS

A megújuló energia kulcsfontosságú eleme az éghajlat- és a környezetvédelmi kihívások elleni uniós küzdelemnek, amint azt az energiaunió helyzetéről szóló, 2022. október 18-án közzétett jelentés is kiemeli¹. Az európai zöld megállapodás² keretében az Európai Bizottság új stratégiát javasolt az uniós gazdaság és társadalom átalakítására és fenntarthatóbb pályára állítására. A nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak az 1990-es szinthez képest 2030-ig legalább 55 %-kal történő csökkentésére és arra irányuló fokozott törekvés, hogy 2050-re Európa az első klímasemleges kontinenssé váljon, csak egy integrált energiarendszerrel érhető el, amely nagyrészt megújuló energiaforrásokon alapul. Ennélfogva a Bizottság 2021 júliusában javaslatot tett a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló (EU) 2018/2001 irányelv (RED II)³ módosítására, valamint a megújuló energia teljes bruttó energiafogyasztáson belüli részarányának 2030-ig legalább 40 %-ra történő növelésére⁴ a RED II irányelvben meghatározott legalább 32 %-os célkitűzéshez képest.

Oroszország Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan katonai agresszióját követően az EU közzétette REPowerEU tervét⁵, amelynek célja az EU orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének gyors csökkentése. A REPowerEU terv további intézkedéscsomagot javasol az energiatakarékosság, az ellátás diverzifikálása és a fosszilis tüzelőanyagok gyors helyettesítése érdekében, felgyorsítva Európa tiszta energiára való átállását. A REPowerEU terv megvalósításához fel kell gyorsítani és előre kell ütemezni a megújuló energiaforrások alkalmazását, továbbá a gáz, az olaj és a szén felváltása céljából át kell alakítani az ipari folyamatokat. A REPowerEU terv részeként a Bizottság új javaslatot terjesztett elő a RED II módosítására⁶. Ebben a Bizottság azt javasolja, hogy a megújuló energiára vonatkozó 2030-as célt emeljék legalább 45 %-ra. Az engedély megadására irányuló igazgatási eljárások további egyszerűsítése és lerövidítése, a tagállamok által végzett stratégiai tervezés, valamint a megújuló energia alkalmazására különösen alkalmas területeken megvalósuló projektek ösztönzése révén a javaslat célja a megújulóenergia-projektek gyorsabb bevezetésének biztosítása.

A megújuló energia ezért kulcsfontosságú az éghajlat-politikai célok elérése, az ellátás biztonsága és az orosz energiaimporttól való függetlenség szempontjából.

A megújuló energiaforrások támogatásának 2030-as kerete a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2021. június 30-ig hatályban lévő 2009/28/EK irányelv (RED I)⁷ keretében elért eredményekre épül. A RED I értelmében a

¹ COM(2022) 547 final.

² COM(2019) 640 final.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

⁴ COM(2021) 557 final.

⁵ COM(2022) 230 final.

⁶ COM(2022) 222 final.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve (2009. április 23.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 140., 2009.6.5., 16. o.).

tagállamoknak 2020-ra egyedi nemzeti célokat kellett teljesíteniük, amelyek összhangban voltak a megújuló energiára vonatkozó legalább 20 %-os uniós célkitűzéssel. Amint azt az (EU) 2018/1999 irányítási rendelet⁸ 27. cikke előírja, a tagállamoknak 2022. április 30-ig jelentést kellett tenniük a Bizottságnak a megújuló energiára vonatkozó, 2020-ra kitűzött nemzeti céljaik eléréséről.

Ez a dokumentum foglalja össze és elemzi a tagállamok által a jelentésekben szolgáltatott információkat, valamint az Eurostat adatait és a rendelkezésre álló tudományos szakirodalmat⁹.

A Bizottság jelentése öt fejezetből áll. A bevezetést követően a 2. fejezet átfogó, uniós szintű értékelést nyújt a megújuló energia alkalmazása terén elért előrehaladásról. A 3. fejezet a Covid19-világjárvány hatásainak fényében vizsgálja a korábbi megállapításokat. A 4. fejezet részletesebb elemzést ad meg az egyes tagállamokban tett megállapításokról, beleértve a bevált gyakorlatok példáit is. A következtetéseket az 5. fejezet tartalmazza.

2. AZ EU ÁLTAL A MEGÚJULÓ ENERGIA ALKALMAZÁSA TERÉN ELÉRT ELŐREHALADÁS

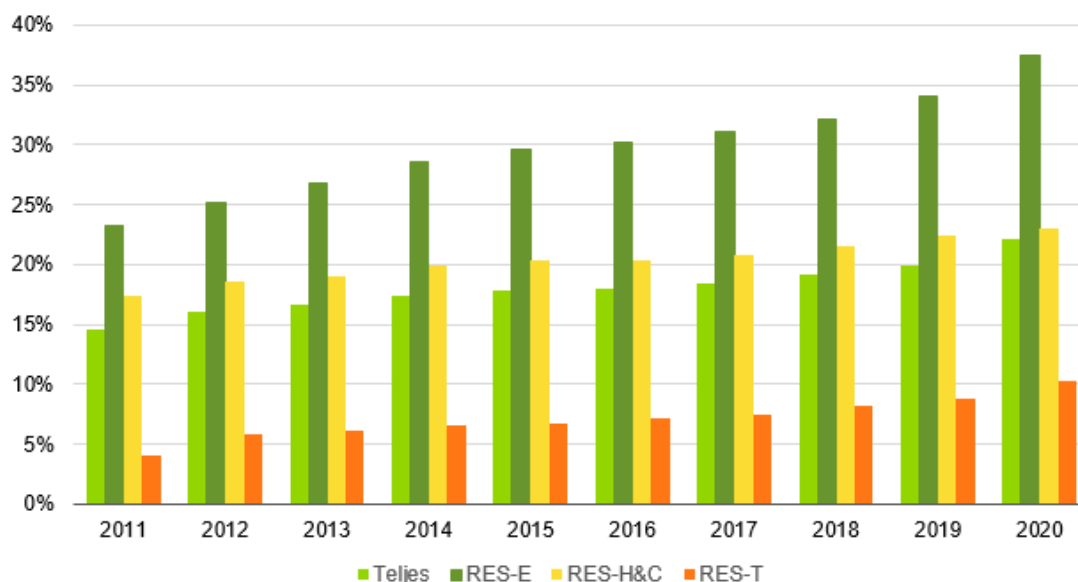
2020-ban az EU a teljes bruttó energiafogyasztásban a megújuló energia 22,1 %-os részarányát érte el, ami meghaladta a RED I irányelv szerinti 20 %-os részarányt. 2011 óta a megújuló energia részaránya átlagosan évi 0,8 százalékponttal nő, ami 2019 és 2020 között jóval nagyobb, 2,2 százalékpontos növekedést jelent. Emellett az egyes ágazatokban – a villamos energia, a fűtés és hűtés, valamint a közlekedés területén – az elmúlt évtizedben folyamatosan nőtt a megújuló energia részaránya.

A megújuló energiaforrások relatív részaránya a villamosenergia-ágazatban (RES-E) volt a legnagyobb, 2020-ban 37,5 %-os hozzájárulással. Az ágazat különösen erőteljes – 2018 és 2019 között 2 százalékpontos, 2019 és 2020 között pedig 3,4 %-os – növekedést ért el. A megújuló energiaforrások részaránya a fűtési és hűtési (RES-H&C) ágazatban 2020-ban elérte a 23,1 %-ot, így az elmúlt tíz évben 5,7 százalékponttal nőtt. A közlekedési (RES-T) ágazat részesedése 2020-ban elérte a 10,2 %-ot; összességében a fejlődés kevésbé volt dinamikus, és lassúbb ütemű volt.

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlatpolitika irányításáról (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

⁹ A fő forrás a Guidehouse Germany GmbH „A tagállamok 2020. évre vonatkozó jelentéseinek értékelése” [DOI 10.2833/12592] című technikai segítségnyújtási jelentése (közzététel időpontja: 2022. október 7.). A tanulmány elkészítésére az Európai Bizottság megbízásából kerül sor.

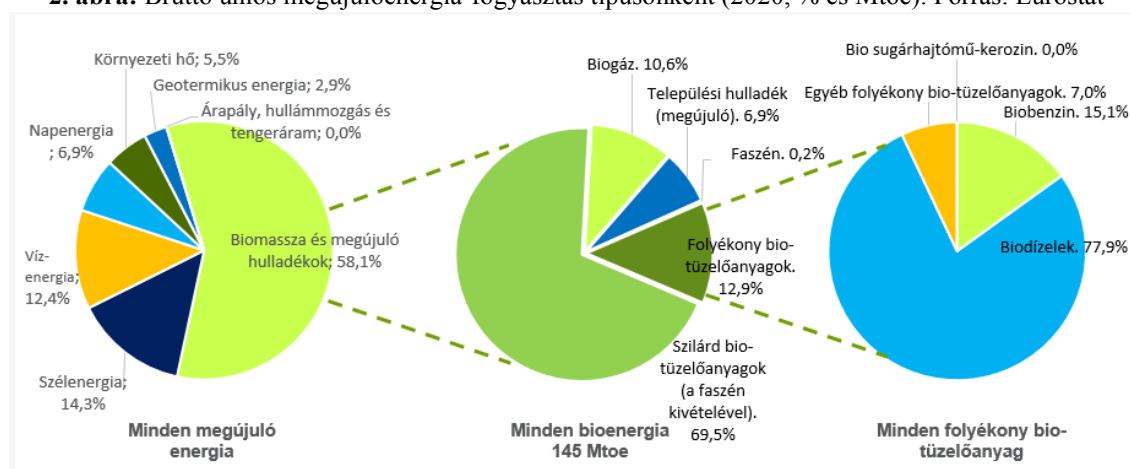
1. ábra: A megújuló energiaforrások részaránya az EU-27-ben (2011–2020) (%). Forrás: Eurostat SHARES

A bioenergia továbbra is a megújuló energia fő forrása az EU-ban – 2020-ban 58,1 %-os részesedéssel. Ezt követi a szélenergia 14,3 %-kal, a hidroelektromosság 12,4 %-kal, a napenergia 6,9 %-kal, a környezeti hő 5,5 %-kal és a geotermikus energia 2,9 %-kal.

A bioenergia esetében a szilárd bio-tüzelőanyagok képviselik a legnagyobb arányt 69,5 %-kal. A bioenergia egyéb formái a folyékony bio-tüzelőanyagok (12,9 %), a biogáz (10,6 %), a települési hulladék megújuló része (6,9 %) és a faszén (0,2 %).

2. ábra: Bruttó uniós megújulóenergia-fogyasztás típusonként (2020, % és Mtoe). Forrás: Eurostat

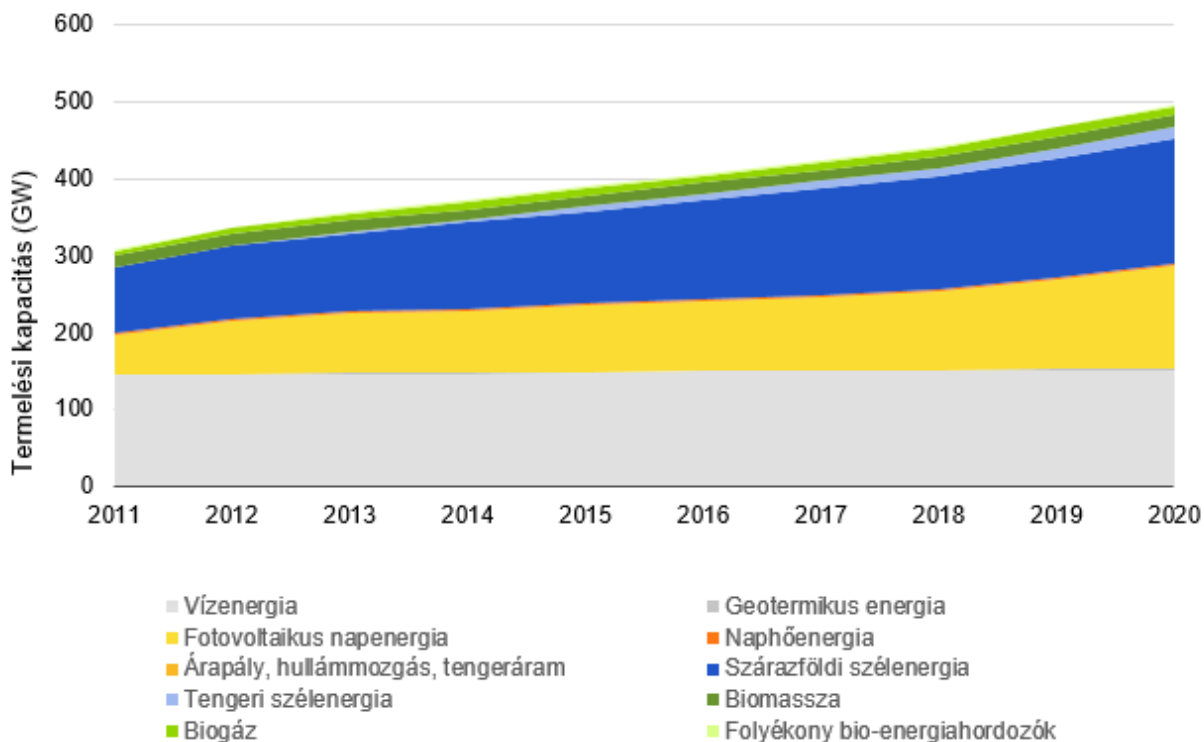

RES-E ágazat (a megújuló energiaforrásokból előállított energia ágazata)

2011 és 2020 között a megújulóenergia-technológiák részaránya a teljes villamosenergia-termelésen belül folyamatosan nőtt. 2020-ban először a szárazföldi szélenergia képviselte a legnagyobb arányt a megújulóenergia-technológiákban (2020-ban 350 TWh termeléssel), ezt követte a hidroelektromosság (345 TWh), a fotovoltaikus napenergia (PV) (139 TWh), a szilárd biomassza (83 TWh), a biogáz (56 TWh) és a tengeri szélenergia (47 TWh). A geotermikus villamos energia (6 TWh), a termikus napenergia (5 TWh) és a folyékony bio-energiahordozók (5 TWh) csupán csekély szerepet játszottak a megújuló energiaforrásokból előállított energiák keverékében.

A 2020-ban megfigyelt beépített teljesítőképesség a **megújulóenergia-termelés** tekintetében megfelel a megújulóenergia-termelésre vonatkozóan bemutatott fenti eredményeknek. 2020-ban a legnagyobb beépített teljesítőképességgel rendelkező technológia a szárazföldi szélenergia volt. A 2020. évi 162,5 GW kapacitás jelentős, 7,4 GW-os növekedést jelent 2019-hez képest. A hidroelektromosság rendelkezett a második legnagyobb termelési kapacitással (150,8 GW), azonban a teljes beépített teljesítőképesség nagyrészt változatlan maradt, és az elmúlt 10 évben mindössze 6,5 GW-os növekedést mutatott. A hidroelektromosságot a fotovoltaikus napenergia követi, amely a 2019. évi 117,9 GW-ról 2020-ra 135,7 GW-ra nőtt (ez 17,7 GW-os növekedést jelent). A tengeri szélenergia a 2019. évi 12 GW-ról 2020-ra 14,5 GW-ra nőtt. A biomassza (15,6 GW), a biogáz (11,7 GW), a folyékony bio-energiahordozók (1,2 GW) és a geotermikus energia (0,9 GW) részaránya 2020-ban viszonylag kisebb volt a megújulóenergia-termelési kapacitáson belül.

3. ábra: Megújulóenergia-termelési kapacitás az EU-27-ben a 2011–2020-as időszakban. Forrás: Eurostat SHARES

A megújuló energiaforrásokból előállított energia RES-T-hez és RES-H&C-hez viszonyított gyorsabb fejlődését a technológiai költségek idővel történő csökkenése segítette elő.

Konkrétabban, a **szárazföldi szélenergia ágazatban** a méretgazdaságosság, a nagyobb verseny és az ipar érettsége miatt az elmúlt évtizedben csökkentek a teljes telepítési, üzemeltetési és karbantartási költségek, valamint a villamos energia előállításának költsége (Levelized Costs of Electricity – LCOE). 2010 és 2020 között az LCOE globális súlyozott átlaga 54 %-kal, 0,089 USD/kWh-ról 0,041 USD/kWh-ra csökkent. Emellett az elmúlt években jelentősen fejlődött a szárazföldi szélenergia-technológia. Bizonyos tényezők – például a nagyobb kerékátméret, a nagyobb rotorátméret, valamint a nagyobb, megbízhatóbb turbinák – mind hozzájárultak a kapacitás növeléséhez.

A **tengeri szélenergia ágazatban** az LCOE globális súlyozott átlaga 2010 és 2020 között 48 %-kal, 0,162 USD/kWh-ról 0,084 USD/kWh-ra, 2020-ban pedig 9 %-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Ezeket a csökkenéseket a technológiai fejlesztések, valamint az iparral kapcsolatos tényezők – például a növekvő fejlesztői tapasztalat és a termelés nagyobb fokú szabványosítása – vezérelték.

A **fotovoltaikus napenergia-ágazatban** is jelentős költségcsökkenés figyelhető meg. 2010 és 2020 között a közüzemi méretű naperőművekhez kapcsolódó LCOE globális súlyozott átlaga 85 %-kal, 0,381 USD/kWh-ról 0,057 USD/kWh-ra csökkent. Egyszersmind a gyártás folyamatos bővülésen és optimalizáláson ment át, és összességében nőtt a modulok hatékonysága.

RES-H&C ágazat

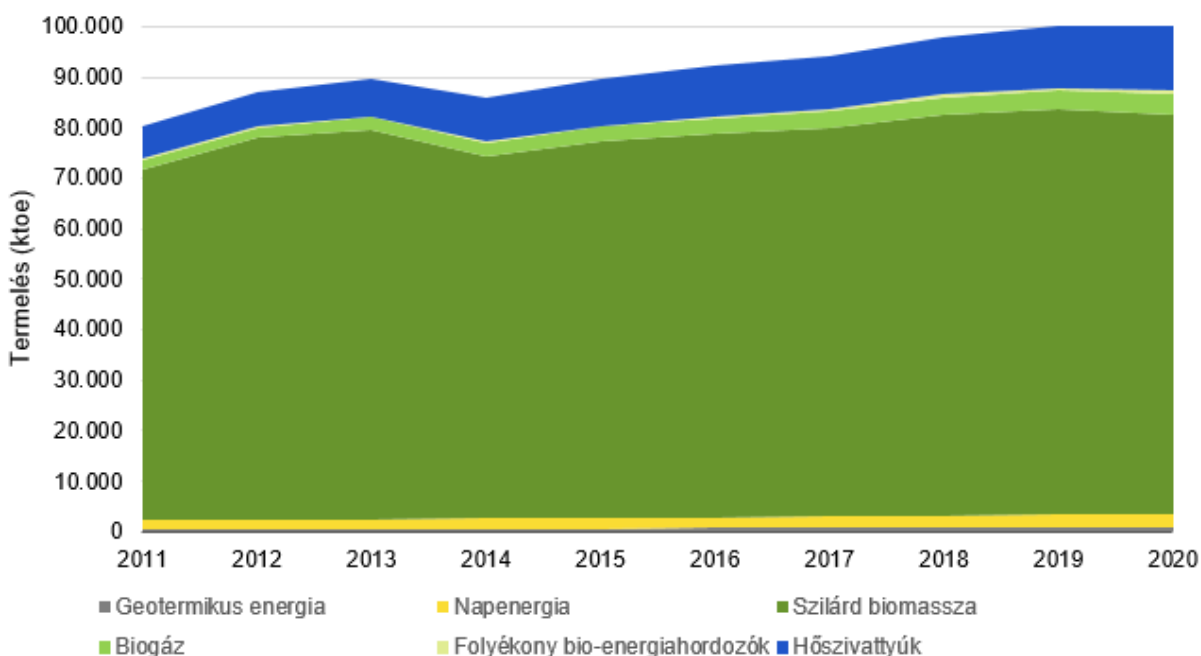
A megújuló energiák fogyasztása a RES-H&C ágazatban az elmúlt évtizedben fokozatosan nőtt¹⁰. 2020-ban a fűtési és hűtési ágazat megújulóenergia-fogyasztása uniós szinten elérte a 100 561 ktoe-t. 79 151 ktoe értékkel a szilárd biomassza bizonyult a legnagyobb megújulóenergia-forrásnak. A hőszivattyúk energiafogyasztása 13 316 ktoe, a biogázé 4 055 ktoe, a naphőenergia-termelése 2 503 ktoe, a folyékony bio-energiához 669 ktoe, míg a geotermikus fűtésé 867 ktoe volt.

2004-hez képest (11,7 %) a megújuló forrásból származó energia részaránya a fűtési és hűtési ágazatban gyakorlatilag megduplázódott az Európai Unióban. Ez a bővülés az alacsonyabb fűtési igényeknek, mindenekelőtt a hőszivattyúkból származó megújuló hőenergia növekedésének tulajdonítható. Az Európai Unió egészére kiterjedő, 2020. évi hőszivattyúpiaci adatok megerősítik a fűtési és hűtési szegmens fokozott térnyerését, amelyet részben a több országban (pl. Franciaország, Finnország, Svédország) a fűtési igények villamosítása szempontjából kedvező szakpolitikák és a hűtő üzemmódban működő reverzibilis hőszivattyúk területén a nyári hűtési igények növekedése ösztönöztek. A hőszivattyúkon kívül más ágazatok – a biogáz, a megújuló települési hulladék, a napenergia és a folyékony bio-energiához – fokozták a

¹⁰ Mivel a megújuló hűtés kiszámításának módszereit megállapító felhatalmazáson alapuló jogi aktust 2021. december 14-én fogadták el, a megújuló fűtés és hűtés 2020-ra vonatkozó részaránya még nem tartalmazza a megújuló energiaforrásokon alapuló hűtés hozzájárulását.

teljes megújulóenergia-fogyasztás növekedését. 2019 és 2020 között a különböző megújulóenergia-ágazatok közötti megoszlás a szilárd bioüzemanyagok rovására ment (76,3 %-ról 75 %-ra való csökkenés) és a hőszivattyúk javát szolgálta (11,8-ről 12,7 %-ra való növekedés). A biogáz részaránya 3,6-ről 3,9 %-ra, a megújuló települési hulladéké 3,7-ről 3,8 %-ra, a napenergiáé 2,3-ről 2,4 %-ra, a folyékony bio-energiahordozóké 1-ről 1,1 %-ra nőtt, míg a geotermikus energia részaránya maradt 0,8 %¹¹.

4. ábra: A fűtési és hűtési energia megújuló energián alapuló fűtési és hűtési technológiákból történő előállítás az EU-27-ben, a 2011–2020-as időszakban. Forrás: Eurostat SHARES

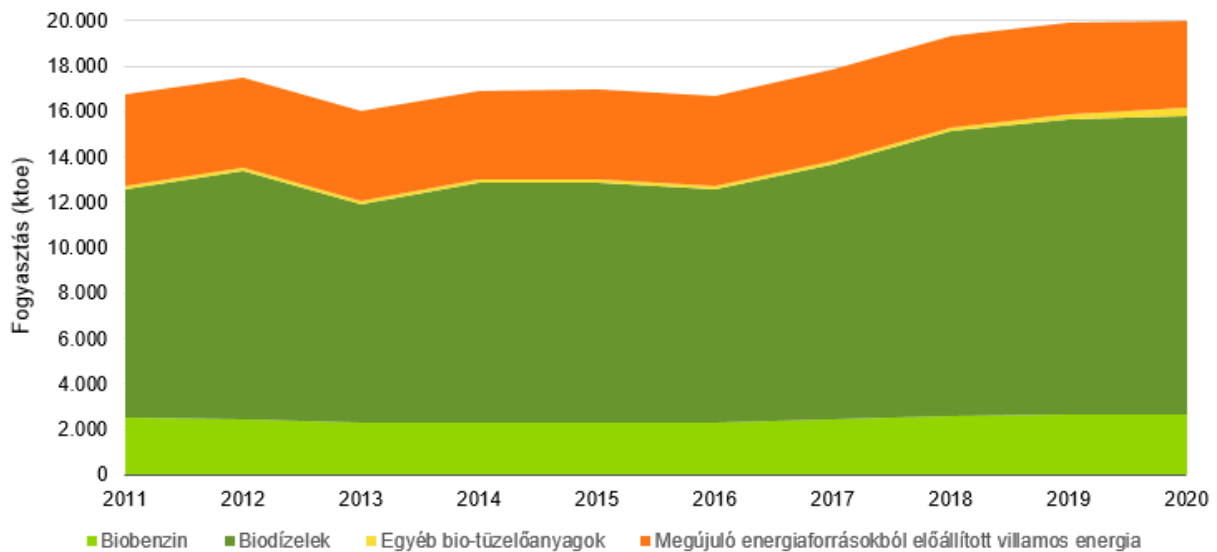
RES-T ágazat

Összességében a megújuló energiák fogyasztása a RES-T ágazatban az elmúlt évtizedben folyamatosan nőtt. A biodízel- és bioetanol-fogyasztás 2014 és 2016 között stagnált, azonban azóta folyamatosan növekszik. Mivel a biodízel és a bioetanol nagymértékben járul hozzá a RES-T ágazathoz, e bioüzemanyagok fejlesztése 2016 óta összességében a biotüzelőanyag-fogyasztás növekedéséhez vezetett. A legszélesebb körben használt tüzelőanyag a teljes időszakban a biodízel volt, amely 2020-ban a legnagyobb mértékben (13 164 ktoe-vel) járult hozzá a RES-T ágazat energiafogyasztásához. Az elmúlt 10 évben jelentősen nőtt a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia használata a közlekedésben. Különösen nagy növekedés volt tapasztalható a közúti közlekedési ágazatban (a fogyasztás a 2011. évi 10 ktoe-ről 2020-ra 112 ktoe-re nőtt). A többi közlekedési módhoz, különösen a vasúti közlekedéshez képest

¹¹ <https://www.eurobserv-er.org/category/all-annual-overview-barometers/>

azonban a villamos energia még mindig csekély mértékben járul hozzá a közúti közlekedéshez. Az élelmiszer- és takarmánynövény-alapú bioüzemanyagok fogyasztása továbbra is nagy részét (2020-ban 10 808 ktoe-t, azaz a közlekedési célú energiafogyasztás 4,5 %-át) teszi ki a közlekedésben felhasznált megújuló energiának, ezzel szemben a fejlett bioüzemanyagok fogyasztása alacsonyabbnak bizonyult, de az elmúlt években jelentősen nőtt (2020-ban 1 224 ktoe).

5. ábra: Közlekedési célú energiafogyasztás (RES-T) az EU-27-ben, a 2011–2020-as időszakban. Forrás: Eurostat SHARES

3. A COVID19-VILÁGJÁRVÁNY HATÁSAI

A megújuló energia 22,1 %-os részarányát Uniószerre a **Covid19-világjárvány** miatti alacsonyabb teljes energiafogyasztás is befolyásolta. **Súlyos hatást gyakorolt a tagállamok energiaigényének szintjére**, figyelembe véve más tényezőket is, például az időjárás véletlen ingadozásait és az energiahatékonysági politikák végrehajtását, amelyek egy adott évben a teljes bruttó végső fogyasztás csökkenésében is szerepet játszhattak. Az EU egészét tekintve **a végsőenergia-fogyasztás 8 %-kal csökkent 2019-hez képest**. A csökkenés tagállamonként eltérő volt: Luxemburgban (–13,7 %) és Spanyolországban (–12,3 %) volt a legmagasabb a fogyasztás visszaesése, míg Svédországban (–2,4 %) és Romániában (–1,4 %) csak enyhe csökkenés volt tapasztalható.

A **kínálati oldalon** általánosságban elmondható, hogy a megújuló energiaforrások termelése kevésbé érintett, mint más energiaforrásoké. A napenergiával, szélenergiával és tiszta hidroelektromossággal működő erőművek működhetnek, mivel villamosenergia-termelési

képességük az időjárástól, nem pedig a kereslettől függ. Hasonlóképpen, a szállítható megújuló energiaforrásokból, például a biomasszából származó villamosenergia-termelés látszólag alig érintett, mivel a működést nagyrészt a megújuló energiaforrások támogatása irányítja (amelyet általában nem érint a Covid19-világjárvány). A közlekedésben használt bioüzemanyagok vagy a fűtési célra használt biomassza esetében azonban az alacsonyabb kereslettel járó válságnak látható hatásai voltak¹².

Ezek a tényezők azt eredményezték, hogy **a megújulóenergia-termelés nagyobb részaránya felé sikerült elmozdulni az energiamixben**¹³, ami csak részben tulajdonítható a **tényleges új beépített teljesítőképességnek**. Összességében **megállapítható, hogy** az alacsonyabb energiafogyasztás megkönnyíti a tagállamok számára a célok elérését.

4. A TAGÁLLAMOK ÁLTAL ELÉRT ELŐREHALADÁS RÉSZLETES ÉRTÉKELÉSE

4.1. A megújuló energia összesített részarányai tagállamonként

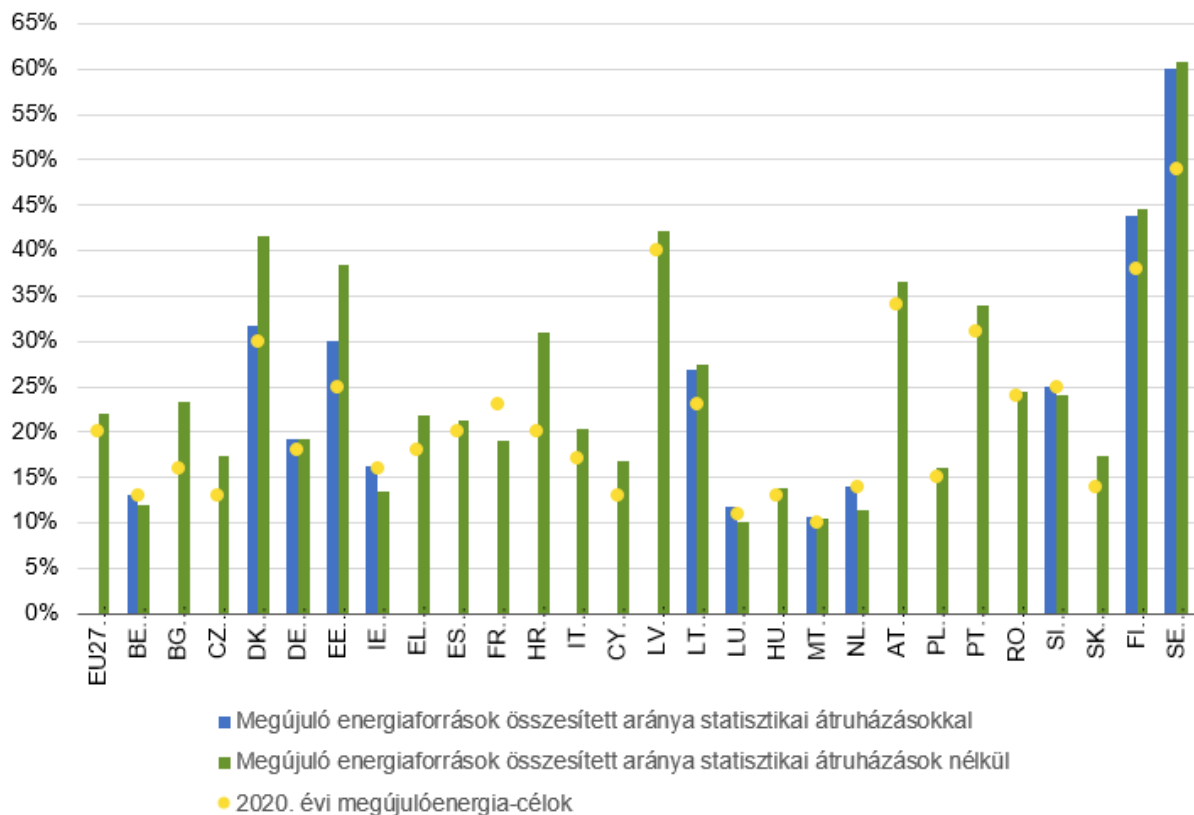
A megújuló energia részaránya 2020-ban tagállamonként igen eltérő volt, ami tükrözi az egyes tagállamok számára a RED I irányelvben meghatározott eltérő kiindulási helyzetet és nemzeti célokat. 2020-ban a svédek érték el a legmagasabb megújulóenergia-arányt (60,1 %), őket követi Finnország (43,8 %) és Lettország (42,1 %). A megújuló energia részaránya Máltán és Luxemburgban volt a legalacsonyabb (10,7 %, ill. 11,7 %). A megújuló energiaforrások alacsony összesített aránya ellenére Málta és Luxemburg 2019 és 2020 között 2,5, illetve 4,7 százalékponttal növelte a megújuló energia részarányát (a statisztikai átruházásokat is ideértve).

A nemzeti bevezetést és az aktuálisan bejelentett statisztikai átruházásokat is figyelembe véve, Franciaország kivételével valamennyi tagállam elérte vagy meg is haladta a RED I szerint 2020-ra kitűzött kötelező érvényű megújulóenergia-célértéket. Egyes tagállamok messze túllépték célkitűzéseiket; Svédország 11,1, Bulgária 7,3, Finnország pedig 5,8 százalékponttal haladta meg a célértéket.

6. ábra: A megújuló energiaforrások összesített aránya statisztikai átruházásokkal és azok nélkül, a megújuló energiaforrások 2020-as célértékeinek tükrében. Forrás: Eurostat SHARES; RED I irányelv

¹² Klessmann, C., Sach, T., Grigiene, M., et al., Technical assistance in realisation of the 5th report on progress of renewable energy in the EU final update report (Technikai segítségnyújtás a megújuló energia előrehaladásáról szóló 5. jelentés megvalósításában az EU végleges aktualizált jelentésében). 1. és 2. feladat, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2021.

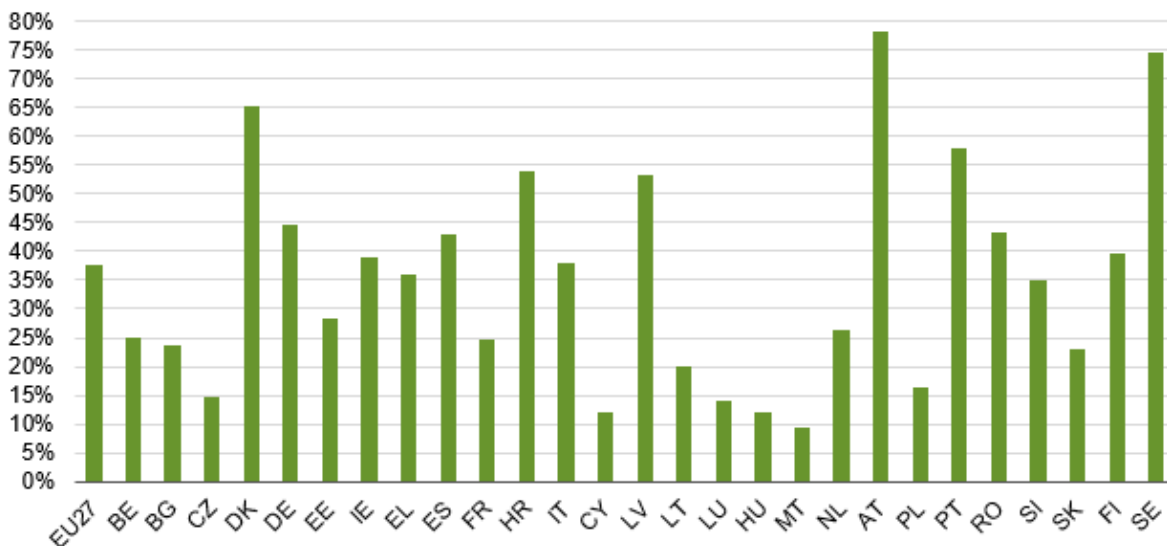
¹³ EIA, Covid-19 impact on electricity report, 2021, [Covid-19 impact on electricity – Analysis – IEA](#) (A Covid19 hatása a villamos energiára – Elemzés – IEA).

4.2. Az egyes ágazatokban elért előrehaladás: villamos energia, fűtés és hűtés, közlekedés

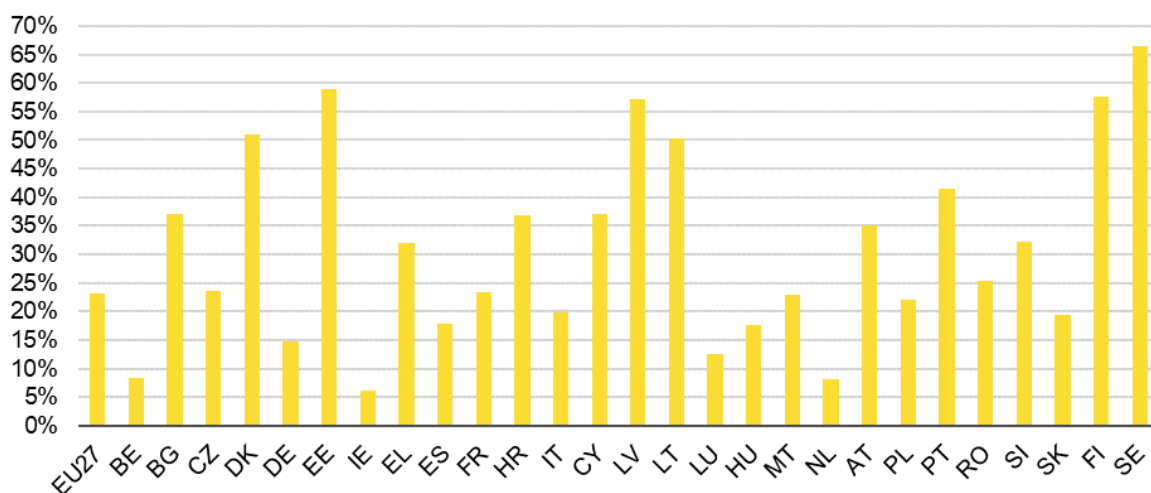
A megújuló energiaforrásokból előállított energia ágazatában (RES-E ágazat) 2020-ban Ausztriában volt a legmagasabb a megújuló energia részaránya (78,8 %), az osztrákokat Svédország (74,5 %) és Dánia (65,3 %) követte. 2020-ban az összes tagállam közül Máltán (9,5 %), Magyarországon (11,9 %) és Cipruson (12,4 %) volt a legalacsonyabb a megújuló energiaforrásokból előállított energia aránya.

7. ábra: A megújuló energiaforrásokból előállított energia részaránya tagállamonként 2020-ban. Forrás: Eurostat SHARES

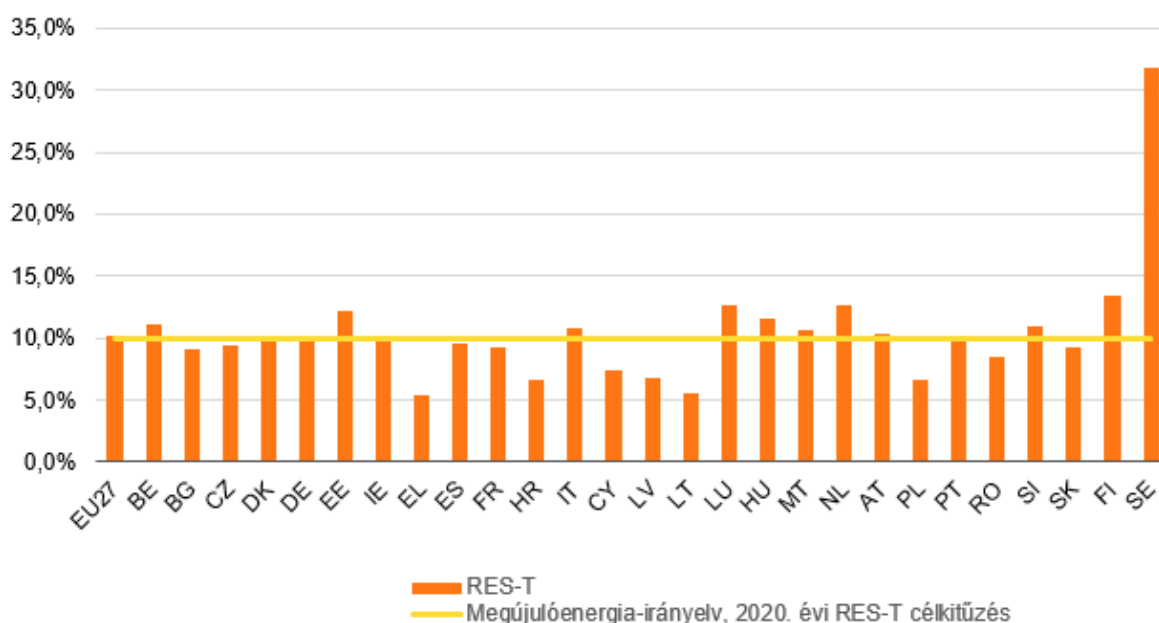
A **fűtési és hűtési ágazatban** 2020-ban Svédországban (66,4 %) volt a legmagasabb a megújuló energia részaránya, a svédeket Észtország (58,8 %), Finnország (57,6 %) és Lettország (57,1 %) követi. Ezzel szemben Írországban (6,3 %), Hollandiában (8,1 %) és Belgiumban (8,4 %) volt a legalacsonyabb a megújuló energia részaránya a fűtési és hűtési ágazatban.

8. ábra: A fűtési és hűtési ágazat megújulóenergia-fogyasztásának részaránya tagállamonként 2020-ban. Forrás: Eurostat SHARES

A **közlekedési ágazatban** a legmagasabb részarány Svédországban volt megfigyelhető, ahol a közlekedési ágazatban alkalmazott megújuló energiaforrások aránya 31,9 % volt, a svédeket Finnország (13,4 %), Hollandia és Luxemburg (mindkettő esetében 12,6 %) követi. 2020-ban az összes tagállam közül Görögországban (5,3 %), Litvániában (5,5 %), Lengyelországban és Magyarországon (mindkettő esetében 6,6 %) volt a legalacsonyabb a megújuló energiaforrások részaránya.

9. ábra: A megújuló energiák részaránya a közlekedési ágazatban az EU-27-ben, a 2011–2020-as időszakban.
Forrás: Eurostat SHARES

4.3. Határokon átnyúló együttműködés és az együttműködési mechanizmusok alkalmazása

A RED I négy különböző típusú együttműködési mechanizmust irányoz elő: statisztikai átruházások, tagállamok közötti közös projektek, tagállamok és harmadik országok közötti közös projektek és közös támogatási programok. E mechanizmusok közül a tagállamok a legintenzívebben a statisztikai átruházásokat alkalmazták¹⁴. Litvánia, Luxemburg, Észtország, Belgium, Finnország, a Cseh Köztársaság, Szlovénia, Málta, Hollandia és Írország részt vett a 2020-ban hatályba lépett statisztikai átruházási megállapodásokban; egyes részt vevő tagállamok statisztikai átruházások révén teljesítették a megújuló energiára vonatkozó, 2020-ra előírányzott

¹⁴ Az együttműködési mechanizmusról és annak végrehajtásáról szóló tanulmány az alábbi weboldalon található: https://energy.ec.europa.eu/cooperation-between-eu-countries-under-res-directive-0_en

kötelező célkitűzésüket. Az alábbiakban áttekintést adunk a statisztikai átruházásokról és azok számáról.

10. ábra: 2020-ban hatályba lépett statisztikai átruházások. Forrás: Eurostat SHARES

Tagállam – értékesítő	Tagállam – vevő	A megújuló energiaforrásokra vonatkozó statisztikák mennyisége (GWh)
Litvánia	Luxemburg	250
Észtország	Luxemburg	400
Dánia	Belgium	1 800
Finnország	Belgium (Flandria)	250
Cseh Köztársaság	Szlovénia	465
Finnország	Belgium (Flandria)	20
Litvánia	Belgium (Brüsszel főváros)	152
Finnország	Belgium (Flandria)	1 650
Észtország	Málta	20
Dánia	Hollandia	13 650
Észtország	Írország	2 500
Dánia	Írország	1 000

A többi együttműködési mechanizmus nagyrészt kihasználatlan maradt, így a Németország és Dánia, valamint Svédország és Norvégia között már létrehozott közös támogatási programok továbbra is szolgáltatnak eredményeket¹⁵. Mindazonáltal az uniós szinten létrehozott új eszközök – nevezetesen a megújulóenergia-finanszírozási mechanizmus¹⁶ és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz¹⁷ megújuló energiára vonatkozó kerete – végrehajtását követően a közös projektek formájában megvalósuló, határokon átnyúló együttműködés várhatóan további ösztönzést kap.

4.4. A megújuló energia vonatkozásában 2020-ra kitűzött nemzeti célok elérésére szolgáló intézkedések¹⁸

¹⁵ 2020-ra vonatkozóan a közös támogatási programok 50,84 GWh energia statisztikai átruházását eredményezték Dániából Németországba, 2 644 GWh-t pedig Svédországból Norvégiába.

¹⁶ https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/financing/eu-renewable-energy-financing-mechanism_en

¹⁷ https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/financing/financing-cross-border-cooperation_en

¹⁸ A 2020-as évre vonatkozó tagállami jelentések értékelése alapján, amely tagállami jelentéseket, valamint a „Technical assistance in realisation of the 5th report on progress of renewable energy in the EU” (Technikai segítségnyújtás a megújuló energia terén az EU-ban elért előrehaladásról szóló 5. jelentés megvalósításához) című

Az (EU) 2018/1999 irányítási rendelet 27. cikkének b) pontja értelmében a tagállamoknak külön tájékoztatást kellett nyújtaniuk a megújuló energiára vonatkozó 2020-as nemzeti célok elérése érdekében hozott intézkedésekről, többek között **a támogatási programokhoz kapcsolódó intézkedésekről, a származási garanciákról és az igazgatási eljárások egyszerűsítéséről.**

4.4.1. Támogatási programokhoz kapcsolódó intézkedések

RES-E ágazat

Az elmúlt évek jelentései szerint a **megújuló energiaforrásokból előállított energia ágazatában** (RES-E) a támogatási programok különböző kombinációit hajtották végre a tagállamokban. A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatására használt támogatási programok között szerepelt **az átvételi prémium (FIP)**¹⁹, amelyet a megújulóenergia-termelés támogatása céljából is gyakran **árverési rendszerekkel**, kvótarendszerekkel, adóösztonzókkal, nettó fogyasztásméréssel, segélyekkel, hitelekkel és átvételi árakkal kombináltak. Noha a kínált támogatási programok tagállamonként eltérőek, szinte minden tagállam rendelkezik legalább két olyan támogatási programmal, amely egyedi támogatást nyújt a különböző technológiákhoz, üzemméretekhez és szereplőkhöz.

Általános tendencia **az adminisztratív módon meghatározott átvételi árakról (FIT) az átvételi prémium támogatási rendszerekre való átállás**, amelyek elősegítik a megújuló energiaforrások magasabb piaci integrációját. Sőt, gyakrabban nyújtanak támogatást kompetitív árverést követően. 2020-ig 19 tagállam bonyolított le árverést a megújuló energiaforrásokból származó energia támogatására. Ez a tendencia 2020 után is folytatódott: Belgium (2021) és Románia (2022) szél- és napenergia-projektekre vonatkozó árveréseket rendezett, de 4 másik tagállam is mérlegeli a megújuló energiaforrásokból származó energia támogatására irányuló árveréseket²⁰.

korábbi projekt jelentéseit is tartalmazta – Európai Bizottság, Energiaügyi Főigazgatóság, Horváth, G., Schöniger, F., Zubeł, K. et al., Technical assistance in the implementation of the 5th report on the 5th report of renewable energy in the EU: 1–2. feladat: zárójelentés, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2020., <https://data.europa.eu/doi/10.2833/325152>

¹⁹ A FIP azt jelenti, hogy a megújuló energiát az azonnali villamosenergia-piacon értékesítik, és a termelők a piaci áron felül fizetnek (forrás: [Átvételi prémiumok \[FIP\] – energypedia](#)). Míg a rögzített FIP alapján a kapott prémium támogatás független a piaci ártól, és így állandó marad, a csúszó FIP-rendszerek a piaci ár és a referencia villamosenergia-ár közötti különbség alapján kiszámított piaci ár alakulásától függően különböző prémium támogatásokat fizetnek (forrás: [Átvételi prémiumok \[FIP\] – energypedia](#)). Ha a csúszó FIP kiosztása árverés útján történik, a projektekre teljes díjazási szinten (€/kWh) tesznek ajánlatot, a díjat pedig utólag, a villamos energia referenciaárjai alapján határozzák meg (forrás: [FIP, rögzített vagy csúszó – AURES II \[aures2project.eu\]](#)). A különbözeti ügylet (CFD-k) a csúszó FIP különleges esete, amikor a rögzített referenciaártól való pozitív és negatív eltérések kifizetésére is sor kerül. Ez feljogosítja a kedvezményezettet a rögzített „kötési” ár és a referenciaár közötti különbséggel megegyező összegű kifizetés igénybevételére – ilyen például a kibocsátási egységenkénti piaci ár (COM 2022/C 80/01); forrás: Mi az a különbözeti ügylet? [[next-kraftwerke.com](#)]).

²⁰ <https://taiyangnews.info/tenders/romanias-950-mw-renewables-tender/>

A FIT-eken és a FIP-eken kívül valamennyi tagállam (Lettország kivételével) **kiegészítő költségvetési intézkedéseket** – többek között támogatásokat, kölcsönöket és adójóváírásokat/-mentességeket – **léptetett életbe**, hogy ösztönözze a megújuló energiaforrásokon alapuló technológiák alkalmazását. Ezek a költségvetési intézkedések a beruházási támogatásoktól a megújuló energiaforrásokat hasznosító erőműveknek nyújtott kölcsönprogramokig terjedtek. A legtöbb költségvetési intézkedés egy konkrét technológiára összpontosított, pl. Németországnak a már 2011-ben elindított, part menti szélerőműparkokra vonatkozó támogatási programjára, vagy a ciprusi lakóépületekben a nettófogyasztás-mérő PV-rendszerek telepítésének támogatási programjára.

Emellett 2020-ban a tagállamok támogatták a **kisebb léptékű megújulóenergia-rendszereknek az otthonokban és a közösségekben** történő telepítését. Ebben az évben például Belgium, Dánia, Litvánia, Magyarország, Hollandia, Lengyelország, Görögország, Olaszország, Ciprus és Lettország tudott biztosítani nettófogyasztás-mérő támogatási rendszert a termelő-fogyasztók számára.

Több tagállam **2020-ban új megújulóenergia-támogatási rendszert** vezetett be: Portugália például árverést indított a PV, valamint a PV+ tárolás tekintetében, hogy átvételi prémium támogatást és beruházási támogatást osszon ki. Málta kompetitív ajánlattételi rendszert vezetett be a 400 kWp és az 1 000 kWp közötti teljesítményű megújulóenergia-létesítmények átvételi áraitra vonatkozóan. Olaszország olyan jogi keretet hozott létre az energiaközösségek és a kollektív termelő-fogyasztók számára, amely lehetővé teszi a végfelhasználók/termelők számára, hogy összefogjanak a helyben termelt villamos energia megosztása érdekében.

RES-T ágazat

A RES-T ágazatban a legszembetűnőbb tendencia 2020-ban az elektromos vagy hálózatról tölthető járművek közvetlen elterjedését célzó **költségvetési támogatási programok** növekvő végrehajtása, például adómentességek, közvetlen támogatások vagy az elektromos járművek vásárlásához nyújtott bónuszok, illetve a töltőinfrastruktúra fejlesztésének támogatása révén.

2020-ban Görögország, Hollandia, Spanyolország és Magyarország támogatási programokat vezetett be, amelyek előmozdítják az e-mobilitást, elsősorban azért, hogy támogatást nyújtanak az elektromos járművek vásárlásához. Spanyolország végrehajtotta a MOVES II elnevezésű támogatási programot, amely magában foglalja az elektromos járművek vásárlásának és a töltőinfrastruktúrák telepítésének ösztönzését. A Hollandiában bevezetett SPP támogatási rendszer támogatási lehetőségeket kínál azon fogyasztók számára, amelyek magánhasználatra teljesen elektromos autókat kívánnak vásárolni. Magyarország elindította az elektromos járművekre vonatkozó pályázati rendszert, amelyben magánszemélyek és vállalatok különböző szintű támogatást igényelhetnek elektromos járművek vásárlásához. Görögország olyan törvényt vezetett be, amely adókedvezményeket biztosít az elektromos járművek vásárlásának előmozdítására.

Az elektromos járművek és a fenntartható mobilitás növekvő támogatása mellett az EU-ban a RES-T domináns támogatási rendszere továbbra is a **megújuló tüzelőanyagokra vonatkozó**

kvótakötelezettség. 2020-ban az EU valamennyi országa kötelezettségi rendszert – túlnyomórészt kvótát – alkalmaz a RES-T részarányának növelésére irányuló fő támogatási programként. Bár a kvótarendszerek részleteik tekintetében eltérnek egymástól, mind megkövetelik a tüzelőanyag-forgalmazóktól, hogy bizonyos arányban megújuló tüzelőanyagokat bocsássanak rendelkezésre, vagy ilyen tüzelőanyagokat használjanak a közlekedési célú tüzelőanyagok átlagos üvegházhatásúgáz-kibocsátási intenzitásának csökkentése érdekében. Az előírt részarányok általában évről évre nőnek, és 2020-ra gyakran 10 % volt a megcélzott részarány.

RES-H&C ágazat

Összességében kevesebb támogatási programot valósítottak meg a RES-H&C ágazatban, mint a RES-E ágazatban. A tagállami támogatás elsősorban a beruházások támogatására összpontosít, akár támogatások, akár hitelek formájában. 2020-ban 22 tagállam nyújtott beruházási támogatást segélyek formájában, 12 tagállam (segélyek mellett vagy helyett) hitelekkel támogatta a megújuló energiaforrásokon alapuló fűtési és hűtési technológiák bevezetését.

A meglévő támogatási eszközök általában a technológiák széles körére vonatkoznak, de a legtöbb támogatás a biomasszából történő hőtermelésre irányul. Az egyéb általánosan támogatott technológiák közé tartoznak a geotermikus, aerotermikus és hidrotermikus hőszivattyúk, valamint a naphőenergia-rendszerek. A megújuló energiaforrásokon alapuló fűtési és hűtési technológiák alkalmazásának előmozdítása mellett a tagállami támogatási rendszerek az energiatakarékossági és energiahatékonysági intézkedésekre is összpontosítanak.

2020-ban egyes tagállamok, köztük Magyarország, Hollandia, Dánia, Finnország és egyes osztrák régiók új támogatási programokat vezettek be a megújuló energiaforrásokon alapuló fűtési és hűtési technológiákra, amelyek elsősorban az otthonok energiahatékonyságának javítására és hőszivattyúk telepítésére összpontosítanak.

4.4.2. Származási garanciák

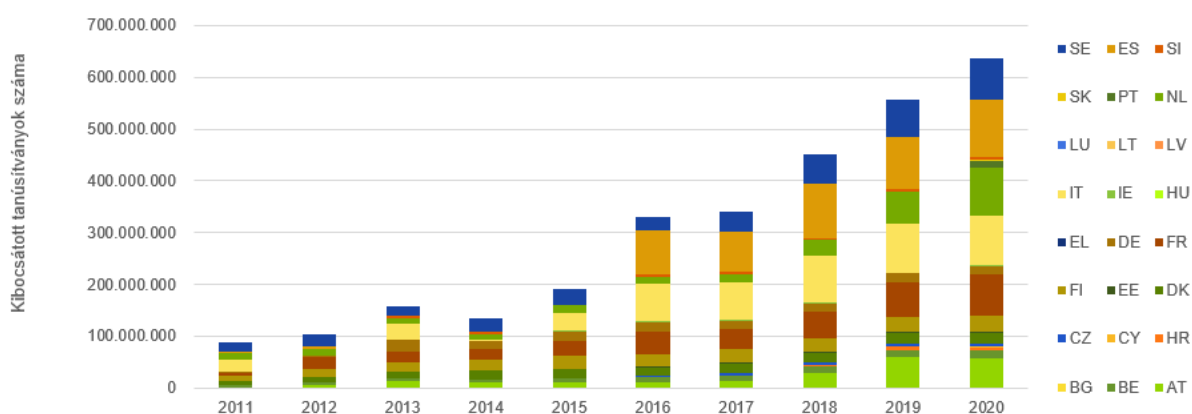
A megújulóenergia-irányelv ((EU) 2018/2001 irányelv) (RED II) átdolgozásában meghatározottak szerint a származási garanciák célja, hogy bemutassák a végső fogyasztóknak a megújuló energiaforrásokból előállított energia részarányát vagy mennyiségét a meghatározott szolgáltató energiamixében és a fogyasztók számára szerződések alapján szolgáltatott energiában. A tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energia származása az irányelv értelmében objektív, átlátható és megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján garantálható legyen.

Összességében a kiadott származási garanciák száma 2011 óta folyamatosan növekszik²¹. Egyes tagállamokban gyorsabb növekedést lehetett megfigyelni a származási garanciák terén, például

²¹ 2011-ben Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország, Franciaország, Németország, Olaszország, Luxemburg, Hollandia, Portugália, Szlovénia, Spanyolország és Svédország volt korai alkalmazó.

Spanyolországban az EU-27-ben kibocsátott származási garanciák száma a 2011. évi 3 %-ról 2020-ra 17 %-ra nőtt. Ausztriában az ilyen garanciák száma a 2011. évi 2 %-ról 9 %-ra, míg Franciaországban 7 %-ról 12 %-ra nőtt 2020-ban.

11. ábra: Az évente kibocsátott származásigarancia-igazolások száma országonként. Forrás: az AIB statisztikái²²

A RED II 19. cikke továbbá előírja, hogy a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy amikor egy termelő valamely támogatási program keretében pénzügyi támogatásban részesül, az azonos termelésre vonatkozó származási garancia piaci értékét megfelelően figyelembe vegyék a vonatkozó támogatási programban. Ennélfogva a tagállamok eltérő módon számolhatják el a támogatott villamos energiát, és általánosságban különböző módokon alakíthatják ki származási garanciával kapcsolatos rendszereiket.

A technikai segítségnyújtási jelentés²³ alapján egyes tagállamok a megújuló energia támogatása céljából is származási garanciákat adnak ki. Ez a helyzet áll fenn Görögország, Finnország, Hollandia, Csehország, Észtország, Ciprus, Litvánia, Lengyelország és Románia esetében. Cipruson például „a származási garanciák megújuló energiaforrásokat előállító termelők részére történő kiadása független a kapott támogatásoktól, például a beruházási támogatástól vagy az átvételi árrémiumtól. A származási garanciákból származó bevételek tehát további előnyt jelentenek a termelők számára. A termelőknek meg kell szerezniük a megújuló energiaforrások támogatására szolgáló alap jóváhagyását a származási garanciákkal való kereskedelemhez”.

²² Eredeti adatforrás, az AIB statisztikái <https://www.aib-net.org/facts/market-information/statistics>. Gyűjtötte és elemezte: Guidehouse.

²³ A Guidehouse Germany GmbH „A tagállamok 2020. évre vonatkozó jelentéseinek értékelése” [DOI 10.2833/12592] című technikai segítségnyújtási jelentése (közzététel időpontja: 2022. október 7.). A tanulmány elkészítésére az Európai Bizottság megbízásából kerül sor.

A második megközelítés az, hogy nem adnak ki származási garanciákat a támogatott villamos energiára, vagy kiadnak származási garanciákat, de azonnal vissza is vonják őket. Belgium, Németország, Spanyolország, Írország, Málta, Ausztria és Szlovénia. Ausztriában például a származási garanciákat támogatott és nem támogatott megújuló energiára adják ki, de csak a nem támogatott, megújuló energiát hasznosító erőművek származási garanciáit lehet nemzetközi szinten forgalmazni, míg a támogatott származási garanciát osztrák közzétételi célokra kell felhasználni²⁴.

Harmadszor, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy származási garanciákat adnak ki a megújuló energia támogatására, de ezeket a származási garanciákat központilag árverés útján értékesítik a támogatási költségek kompenzálása érdekében. Ebben a kategóriában található Olaszország, Luxemburg, Franciaország, Portugália, Horvátország, Szlovákia és Magyarország. Olaszországban például 2013 óta árverésre bocsátják a támogatott megújuló energiára vonatkozó származási garanciákat. Az árverésekből származó bevételeket a támogatott megújuló energia költségeinek kompenzálására használják fel.

4.4.3. Az igazgatási eljárások egyszerűsítése

A RED II követelményeket állapított meg a tagállamok számára az igazgatási eljárások egyszerűsítése és egyszerűsítése érdekében. Jóllehet a RED II-t csak 2021. június 30-ig kellett átültetni, egyes tagállamok 2020-ban vagy korábban már számos ilyen egyszerűsítési intézkedést meghoztak.

A jelentések szerint 10 tagállam hozott létre egyfajta **egyablakos ügyintézési rendszert vagy nemzeti kapcsolattartó pontot**. Finnországban például 2020-ban Dél-Pohjanmaa Gazdaságfejlesztési, Közlekedési és Környezetvédelmi Központját (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus) jelölték ki kapcsolattartó pontként a teljes területre vonatkozó engedélyezési eljárás tekintetében. Az ügyintézési pontok a kérelmező kérésére a teljes igazgatási engedélykérelmezési és engedélyezési eljárás során iránymutatással és segítséggel szolgálnak. Biztosítani kell, hogy a kérelmezőnek a teljes eljárás során végig csak egyetlen ügyintézési ponttal kelljen kapcsolatban lennie. Az engedélyezési eljárás kiterjed a megújuló forrásokból származó energiát előállító létesítmények és a hálózathoz való csatlakozásukhoz szükséges eszközök építéséhez, átalakításához és üzemeltetéséhez szükséges releváns igazgatási engedélyekre²⁵.

Egyes esetekben az, hogy a hatóság nem válaszol határidőre, az **engedélyek automatikus jóváhagyását** vonja maga után. Hollandia például szabályokat vezetett be a fizikai szempontokra vonatkozó engedélyek tekintetében, amelyek szerint „a rendes eljárás szerinti döntéshozatali folyamat határideje 8 hét, amely egy alkalommal további 6 héttel meghosszabbítható. A határidő

²⁴ <https://www.aib-net.org/facts/national-datasheets-gos-and-disclosure>

²⁵ <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190126>

elmulasztása automatikusan az engedély kiadását eredményezi (a *lex silencio positivo* elve alapján)²⁶.

Egyes tagállamok a megújuló energiával kapcsolatos **területrendezési intézkedéseket** vezettek be, például olyan térképeket, amelyeken fel vannak tüntetve azok a területek, ahol megújuló energiaforrásokat lehetne fejleszteni. Az ilyen területrendezés hozzájárulhat a helyi közösségek és a civil társadalmi szervezetek ellenállásának csökkentéséhez és a földínség problémájának kezeléséhez. Spanyolország például két olyan térképet dolgozott ki a szél- és napenergia kapcsán, amelyek a földterületet minden elemzett projekt típus esetében 5 környezetvédelmi érzékenységi osztályba (maximális, nagyon magas, magas, mérsékelt és alacsony) sorolják. A térképek azonban csak tájékoztató jellegűek, és nem helyettesítik a szükséges adminisztratív lépéseket, például a szükséges környezeti hatásvizsgálatot²⁷.

Az **online kérelmezési** eljárásokkal és a dokumentumok digitalizálásával kapcsolatos helyzet Uniószerre vegyes képet mutat. Míg néhány tagállam már kínál megbízható és széles körű online eljárásokat, a legtöbb tagállam csak több digitális eszköz bevezetését kezdte meg a folyamat megkönnyítése céljából.

A tagállamok többsége valamilyen **egyszerűsítést hajtott végre a kis léptékű projektek esetében**, mint például a tetőre szerelt fotovoltaiikus napenergia az önellátás és az energiaközösségek megkönnyítése érdekében. Emellett 15 tagállam egyszerűsített bejelentési eljárást fogadott el a kis méretű létesítmények hálózati csatlakozására vonatkozóan.

4.5. Példa a legjobb gyakorlatra

A sikeres tagállamokat vizsgálva néhány tanulság levonható a következő évtizedre:

- A stabil **politikai** környezet, a támogatási programok, az árverési ütemtervek és a rendelkezésre álló költségvetés kiszámíthatósága biztosítja az érdekelt felek számára a beruházások kiszámíthatóságát.
- Az EU ETS-en felül **a szén-dioxid és a környezetszennyezés árának meghatározása** ugyancsak kulcsfontosságú ahhoz, hogy a megújuló energiaforrások egyenlő feltételek mellett versenyezzenek. Svédország mint a közlekedési ágazatban messze a legmagasabb megújulóenergia-részesedéssel (közel 32 %) rendelkező ország már 1991-ben bevezette a szén-dioxid-adót. Emellett Litvánia általános adót vet ki a környezetszennyezésre a biogáz, a szilárd és a folyékony biomassa fűtési célú felhasználására vonatkozó mentességgel. Ez más – például a biogázra vonatkozó – támogatási intézkedésekkel együtt a fűtési és hűtési ágazatban a megújuló energiaforrások magas részarányát (2020-ban 50,4 %) eredményezte.

²⁶ <https://www.eclareon.com/de/projects/res-simplify>

²⁷ <https://www.eclareon.com/en/projects/res-simplify>

- A **gyors engedélyezési eljárások** – többek között a RED II-ben és a megújulóenergia-irányelv módosítására irányuló REPowerEU-javaslatban meghatározottak – elengedhetetlenek ahhoz, hogy a megújuló energiaforrások alkalmazása a felülvizsgált 2030-as cél eléréséhez szükséges szintre gyorsuljon fel, és ezáltal csökkenjen az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség. A projektgazdák **egyedüli kapcsolattartó pontjai** fontos szerepet játszanak az igazgatási eljárások megkönnyítésében és meggyorsításában²⁸. Hollandiában például egy kombinált („All-in-one Permit for Physical Aspects” elnevezésű) egyablakos ügyintézési rendszer megközelítést követve egyesíthetők a kulcsfontosságú engedélyek²⁹. Az egyablakos ellenőrzés online platformon keresztül történik, és csak egy felelős hatóság működik. Másrészt, amint azt az Európai Bizottság a REPowerEU tervben ajánlotta, a tagállamoknak a **megújuló energiaforrásokra vonatkozó „célterületeket”** kell kijelölniük rövidebb és egyszerűsített engedélyezési eljárásokkal³⁰. Egyes tagállamok hasonló intézkedéseket vezettek be, például olyan térképeket, amelyek feltüntetik azokat a területeket, ahol a megújuló energiaforrásokat fejleszteni lehetne, de hatásuk korlátozott, mivel ezek nem kapcsolódnak a gyorsabb engedélyezést eredményező célzott szabályozási kerethez. A spanyol nemzeti kormány például két térképet tett közzé a szél- és napenergia kapcsán, amelyek a területet minden elemzett projekt típus esetében öt környezetvédelmi érzékenységi osztályba (maximális, nagyon magas, magas, mérsékelt és alacsony) sorolják. Az e területre vonatkozó bevált gyakorlatokra további példák találhatóak a megújulóenergia-projektek engedélyezési eljárásainak felgyorsításáról szóló bizottsági iránymutatásban.
- Az energiapolitikák és -projektek **társadalmi elfogadottságának növelése** kulcsfontosságú a sikeres és fenntartható energetikai átállás biztosításához. Ez magában foglalja a polgárok korai bevonását és lehetőség szerint olyan pénzügyi ösztönzőket is, mint például a Dániában létrehozottak³¹. A fent említett iránymutatás további példákkal szolgál.
- A hulladék alapú bio-tüzelőanyagok³² használata fenntartható módon hozzájárulhat a **közlekedés dekarbonizációjához**, különösen a nehezen villamosítható közlekedési módoknál, a nem biológiai eredetű megújuló üzemanyagokkal együtt. A RED II 2030-ra 3,5 %-os célértéket határoz meg a fejlett bioüzemanyagok részarányára vonatkozóan. 2016 óta az uniós fogyasztás 2020-ban több mint kétszeresére, 1 224 ktoe-re nőtt. Ebben az átmenetben a vezető tagállam Svédország 3,6 %-os részesedéssel (IX.A. melléklet),

²⁸ A RED II értelmében ez valamennyi tagállam számára kötelezővé vált.

²⁹ <https://www.eclareon.com/en/projects/res-simplify>

³⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/IP_22_3131

³¹ A rendszer kompenzációs rendszert tartalmaz azon polgárok számára, akik ingatlanjának értéke szélerőműpark létesítése miatt csökkent; helyi természet-helyreállítási projekteket vagy megújuló energiaforrások középületekben történő telepítését előmozdító közösségi támogatási program; valamint a közös felelősségvisselés lehetősége, amely lehetővé teszi a helyi polgárok számára, hogy a szélenergia-projektből részesedést vásároljanak, lásd: http://aures2project.eu/wp-content/uploads/2019/12/AURES_II_case_study_Denmark.pdf

³² A megújulóenergia-irányelv IX. mellékletében szereplő alapanyagok.

ezt követi Észtország, Finnország, Olaszország és Hollandia, amelyek mindegyikének részesedése 1 % feletti volt 2020-ban.

- Noha a megújuló energiaforrások alkalmazásának jelentős növelése általában időbe telik, **a célzott szakpolitikai intézkedések gyors eredményeket hozhatnak.** 2020-ban például Írországnak csak egy közösségi tulajdonban lévő szélerőműparkja volt. Azóta a megújuló villamos energia támogatási rendszere és a közösségi támogató keret által ösztönzött, az energiaközösségre összpontosító intézkedések léptek életbe, 17 új energiaközösségi projekt sikeres alkalmazását eredményezve, amelyek végponttól végpontig terjedő támogatásban (pénzügyi támogatás és kapacitásépítési szolgáltatások) részesülnek, beleértve a projekt fejlesztését és működtetését is. Az intézkedések közé tartozik az operatív támogatás közösségi alapú aukciója, egy energiaközösségi alap létrehozása, valamint az adott célra szolgáló éves hálózati csatlakozási folyamat.

5. KÖVETKEZTETÉS

A 2020-as célok uniós szinten és egy kivétellel valamennyi tagállam tekintetében történő elérésével a RED I keretrendszer sikeresnek bizonyult a megújuló energiaforrásokból előállított energia felhasználásának tervezett növelésében. Egyértelmű azonban, hogy a Bizottság által javasolt új, 45 %-os REPowerEU-célkitűzés eléréséhez a megújuló energia alkalmazásának meredek növelésére lesz szükség, azaz az elmúlt évtizedben tapasztalható átlagos évi 0,8 százalékpontos növekedést meg kell háromszorozni.

A megújuló energiaforrásokról szóló 2018. évi irányelv (RED II) sürgős és teljes átültetése kulcsfontosságú az energetikai átállás sikere szempontjából, mivel ez alapozza meg a megújuló energiaforrások szélesebb körű bevezetését. A Bizottság jelenleg ellenőrzi az átültetést, és kötelezettségsegzési eljárásokat indított valamennyi tagállammal szemben – ezek különböző szakaszokban vannak. Emellett a RED II – és az azt kísérő ágazati intézkedések – felülvizsgálatának elfogadása és végrehajtása kulcsfontosságú lesz a 2030-ra kitűzött célok eléréséhez. A Bizottság 2022. május 18-i javaslatának célja, hogy az engedélyezési eljárások egyszerűsítése és lerövidítése révén felszámolja a megújuló energiaforrások sikeres bevezetése előtt álló jelentős akadályokat. A Bizottság ezért felszólítja az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy 2022 végéig fogadják el a javaslatot, hogy az a lehető leghamarabb hatályba léphessen. Ezen túlmenően a tagállamoknak – a Bizottság által javasolt 45 %-os uniós szintű célkitűzéssel összhangban – bele kell foglalniuk a 2023. évi nemzeti hozzájárulásokat a nemzeti energia- és klímatervük aktualizált tervezetébe.

Még túl korai előrejelzéseket készíteni arról, hogy az EU egésze vagy az egyes tagállamok milyen mértékben tudják elérni a 2030-ra kitűzött célokat. Az első becslések arra utalnak, hogy 2021-ben a megújuló energia részaránya az egész EU-ban csak kismértékben (22,2–22,4 %-kal) nőtt, ami azt jelzi, hogy a megújulóenergia-fogyasztás növekedése nagyjából azonos volt a

végőenergia-fogyasztásnak a gazdasági helyreállításhoz kapcsolódó növekedésével, amikor a Covid19-intézkedéseket enyhítették vagy megszüntették³³.

Általánosságban elmondható, hogy a közelmúltban több ágazatban is pozitív fejleményeket lehetett megfigyelni, ami arra utal, hogy a megújuló energiák alkalmazása folyamatban van. A villamosenergia-ágazatban a korai előrejelzések szerint 2022 rekordév lesz az európai fotovoltaiikus napenergia-piac számára, és éves szinten 17–26 %-os növekedést mutat a legnagyobb uniós tagállamok piacain³⁴. A közlekedési ágazatban a legutóbbi negyedéves jelentés az akkumulátoros elektromos járművek számának 53 %-os éves növekedését mutatja³⁵. Ami az építőipari ágazatot illeti, a legutóbbi piaci jelentések 2021-re vonatkozóan a levegő-levegő hőszivattyúk európai szintű értékesítésének gyors, 34 %-os növekedését mutatják³⁶. Finnországban 2022 első hat hónapjában 75 000 hőszivattyút értékesítettek, ami 80 %-os növekedést jelent a tavalyi év azonos időszakához képest³⁷. Az ipari ágazatban 2021 rekordév volt a vállalati megújulóenergia-adásvételi megállapodások tekintetében, mintegy 6,7 GW kapacitásra vonatkozó új szerződés aláírásával³⁸.

Több tagállam már tett ambiciózus vállalásokat 2030-ra, például a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia 80 %-os részarányára vonatkozóan Németországban, sőt akár 100 %-ára Ausztriában és Észtországban. Portugália a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiára vonatkozó 80 %-os célkitűzését négy évvel, már 2026-ra előrehozta. Ezen túlmenően Hollandia 11,5 GW-ról 21 GW-ra növelte (azaz csaknem megduplázta) 2030-as offshore célkitűzését.

³³ A Bizottság által nem validált becslések a 10/2022. sz. EEA-jelentésben (<https://www.eea.europa.eu/publications/trends-and-projections-in-europe-2022>) és az Euroobserver „2021 RES share estimates” (a megújuló energiaforrások 2021-re becsült részarányai) (<https://www.eurobserv-er.org/download-press-releases/>) című sajtóközleményében található.

³⁴ [Global Market Outlook For Solar Power 2022-2026 \(A napenergiára vonatkozó globális piaci kilátások a 2022–2026-os időszakban\) – SolarPower Europe.](#)

³⁵ [quarterly report on european electricity markets q1 2022.pdf \(europa.eu\).](#)

³⁶ [2021 heat pump market data launch.pdf \(ehpa.org\).](#)

³⁷ <https://www.sulpu.fi/record-high-sales-growth-of-80-recorded-for-heat-pumps-in-the-first-six-months-of-the-year-in-finland/>

³⁸SWD(2022) 149 final.